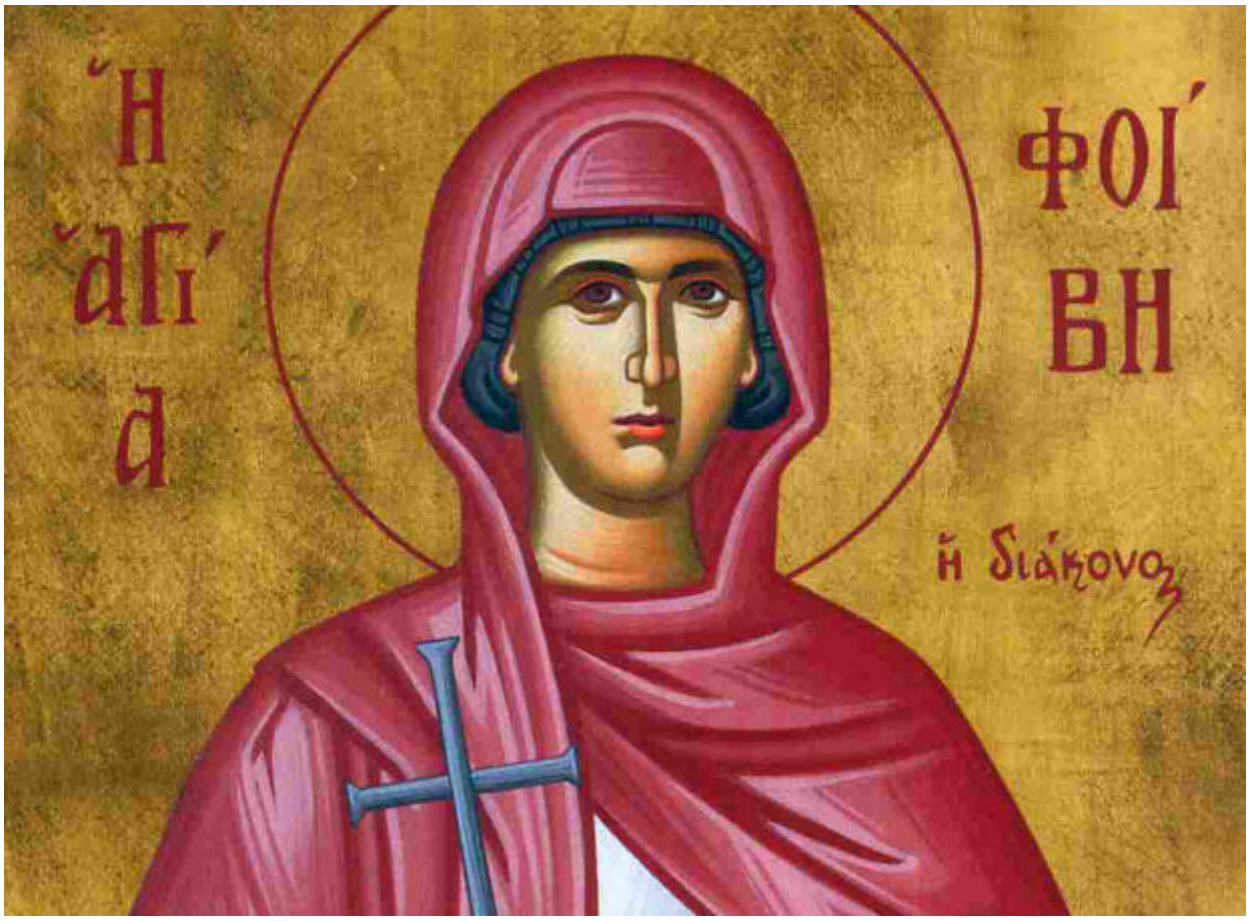
03/09/2026

3 Σεπτεμβρίου: Εορτάζει η Αγία Φοίβη

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα η Εκκλησία, τιμά τη μνήμη των Ιερομαρτύρων Επισκόπων Ανθίμου Νικομηδείας (†302), της Αγίας Φοίβης, του Αριστίωνος Αλεξανδρείας και του Νεομάρτυρος Πολυδώρου του Κυπρίου (†1794), ο οποίος γεννήθηκε τον 18ο αιώνα στην εντός των τειχών Λευκωσία, ενορία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ του Τρυπιώτη.

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού

Αγία Φοίβη: Η ένθερμη Διακόνισσα της Κορίνθου

Στην αρχαία εκκλησία είχε καθιερωθεί ενωρίς ο θεσμός των διακονισσών. Πρόκειται για την πρώτη στην ιστορία κοινωνική καταξίωση της γυναίκας. Για πρώτη φορά στον Χριστιανισμό η γυναίκα καταξιώνεται ως ανθρώπινο πρόσωπο και αναδεικνύεται ισότιμη με τον άνδρα, έχοντας το δικαίωμα να αναλαμβάνει δημόσια λειτουργήματα. Μία από τις διάσημες διακόνισσες της αρχαίας Εκκλησίας είναι και η αγία Φοίβη από την Κόρινθο. Μια από τις πλέον συμπαθείς γυναικείες μορφές της Καινής Διαθήκης.

Σύμφωνα με την διήγηση του βιβλίου Πράξεων των Αποστόλων ο απόστολος Παύλος με τους συνεργάτες του το 51 μ.Χ. πραγματοποίησε την δεύτερη ιεραποστολική του περιοδεία. Από την Μακεδονία κατέβηκε στην Αθήνα και κατόπιν έφτασε στην Κόρινθο, για να κηρύξει το Ευαγγέλιο στην μεγαλούπολη, η οποία ήταν η πρωτεύουσα της αχαϊκής ρωμαϊκής επαρχίας, από το 146 π.Χ.

Η Κόρινθος στα ρωμαϊκά χρόνια ήταν μία πολυάνθρωπη και πολυφυλετική πόλις. Βρισκόταν ανάμεσα σε δύο πολύ σημαντικά λιμάνια, ανατολικά των Κεγχρεών και δυτικά του Λεχαίου και ήταν κέντρο διακομιστικού εμπορίου Ανατολής και Δύσης. Για τούτο προσέλκυε πλήθος ανθρώπων από όλα τα μέρη της αυτοκρατορίας. Αυτό είχε και την συνέπεια να είναι διαβόητη για την έκλυση των ηθών των κατοίκων της. Στα εκεί πολυπληθή πορνεία διαπράττονταν κατά κόρον η επαίσχυντη αμαρτία της πορνείας, η «Ιερά Πορνεία, ως λατρεία της «θεάς» Αφροδίτης. Ο γεωγράφος Στράβων (63 π.Χ. – 23 μ.Χ.) διέσωσε την πληροφορία ότι στα «ιερά» της προστάτιδας «θεάς» της πορνείας υπηρετούσαν περισσότερες από χίλιες ιερόδουλες, πόρνες – ιέρειες της «θεάς» (“Γεωγραφικά”, VIII, 378)!

Μια κοινωνία σάπια ηθικά, όπου διαπράττονταν η εχθίστη αμαρτία ως «θρησκευτικό καθήκον» και η πόλη ήταν γεμάτη από αυτά τα άντρα της ακολασίας, τα οποία προστάτευε και συντηρούσε η αρχαία ειδωλολατρική θρησκεία, αποκομίζοντας τεράστια κέρδη στους αδίστακτους ιερείς – πορνοβοσκούς. Εκεί έσπευδαν από τα πέρατα της αυτοκρατορίας πλήθος ταξιδιωτών. Μάλιστα, υπήρχε και το λόγιο «ου παντός πλειν ες Κόρινθον» (δεν μπορούν όλοι να πλευρίζουν στην Κόρινθο), φανερώνοντας το μέγεθος της ακριβής ακολασίας στην πόλη, όπου σύχναζαν οι πλούσιοι και ξόδευαν υπέρογκα ποσά για να ικανοποιήσουν τα ακόρεστα πάθη τους. Επίσης η πόλη μαστίζονταν από τα αφροδίσια νοσήματα, τα οποία σκόρπιζαν τη δυστυχία και το θάνατο. Υπήρχε η εντύπωση στους αρχαίους πως η κάθε γυναίκα στην Κόρινθο ήταν και μια πόρνη! Και είναι γεγονός ότι οι γυναίκες της πόλεως, όπως και όλου του αρχαίου

κόσμου, δεν είχαν ούτε στοιχειώδη δικαιώματα και θεωρούνταν μόνο ως σκεύη ηδονής!

Αυτή ήταν η οικτρή κατάσταση της μεγαλουπόλεως Κορίνθου όταν την επισκέφτηκε και ο απόστολος Παύλος και κατοίκους οι οποίοι ήταν βουτηγμένοι στην ακολασία και την ηδονοθηρία. Σε αυτούς άρχισε να κηρύττει το Ευαγγέλιο και να συγκροτεί τον πρώτο εκκλησιαστικό πυρήνα στην πόλη. Πιστεύουμε ότι δυσκολεύτηκε να βρει κάποιους ελάχιστους πολίτες που να έχουν τη διάθεση να ακούσουν το κήρυγμά του. Όπως συνήθιζε, απευθύνονταν αρχικά στην ιουδαϊκή κοινότητα, διότι σε αυτούς έβρισκε το πνευματικό υπόβαθρο του κηρύγματός του. Βρήκε φιλοξενία στο σπίτι του ιουδαϊκής καταγωγής ζεύγους Ακύλα και Πρισκίλλας, οι οποίοι είχαν εγκατασταθεί στην Κόρινθο, διωγμένοι από τη Ρώμη, από τον αυτοκράτορα Κλαύδιο, το 43 μ.Χ.

Εκεί στο φιλόξενο σπίτι τους άρχισε το κήρυγμά του ο Παύλος και το εγκατέστησε ως κέντρο της ιεραποστολής του στην πόλη. Προφανώς εκεί στεγάστηκε και η νεαρά Εκκλησία της Κορίνθου.

Μέσα από τις δυο επιστολές του Παύλου προς τους χριστιανούς της Κορίνθου φαίνονται οι δυσκολίες που αντιμετώπισε στην ιεραποστολή του σε αυτή. Ο μεγάλος απόστολος προσπάθησε να δείξει στους Κορινθίους ότι η ζωή που γνώρισαν και βίωναν είναι δαιμονικής προέλευσης και καταστροφική και πως μόνο η εν Χριστώ ζωή είναι η γνήσια, η επωφελής και η σωτήρια.

Προφανώς στιγμάτισε την ακολασία και την σαρκολατρία ως ύβρη κατά του Θεού, ο Οποίος έπλασε το ανθρώπινο σώμα να είναι άγιο, ναός του Αγίου Πνεύματος (Α΄Κορ. 3,17). Κι ακόμα στιγμάτισε την πορνεία ως βεβήλωση του σώματος, που είναι το κατοικητήριο του Θεού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εξήρε την αξία της γυναίκας και την απελευθέρωση της από την ανδρική δουλειά η οποία την ήθελε ως σκεύος ηδονής. Συνέβαλε αποφασιστικά στην καινούρια άνθηση της γυναικείας ψυχής και την έβγαλε από το βούρκο της αμαρτίας του ειδωλολατρικού κόσμου.

Μάλιστα μάλιστα για να δείξει τα εμπράκτως την αξία της γυναίκας έδωσε χριστιανές γυναίκες της Κορίνθου εκκλησιαστικές αρμοδιότητες μία από τις οποίες ήταν και της διακονίας σας διακόνισσα. Φαίνεται πως πολλές Κορίνθιες γυναίκες πίστεψαν στο κήρυγμα του Παύλου και πλαισίωσαν το έργο του, αναπτύσσοντας ιδιαίτερη δραστηριότητα με τόλμη και αφοσίωση και αναλαμβάνοντας σπουδαία λειτουργήματα στη λατρεία.

Οι διακόνισσες δραστηριοποιούνταν κυρίως στον κοινωνικό τομέα, αλλά και στον κηρυγματικό έργο, κηρύσσοντας στις γυναίκες, οι οποίες ήταν κατά κανόνα

κλεισμένες στους γυναικωνίτες, όπου δεν επιτρεπόταν να εισέρχονται οι άντρες, να τις κατηχήσουν. Αυτές έμπαιναν στο μέρος του σπιτιού είπαν ήταν περιορισμένες οι γυναίκες και κατοικούσαν, όπου τους δίδασκαν τη νέα πίστη. Είναι πιθανόν να είχαν και λειτουργικά καθήκοντα βοηθώντας τους υπουργούς λειτουργούς στην εκτέλεση των λειτουργικών πράξεων, αλλά δυστυχώς αυτός ο πολύ σημαντικός θεσμός εξέλιπε με το πέρας των διωγμών στα βυζαντινά χρόνια.

Μία από αυτές υπέροχες και αφοσιωμένες γυναίκες διακόνισσες ξεχώριζε η Φοίβη. Καταγόταν και διέμενε στο ανατολικό λιμάνι της πόλεως, των Κεγχρεών. Πιθανότατα γνώρισε τον Απόστολο Παύλο σε κάποια ομιλία του στην συνοικία της και φαίνεται ότι ήταν πνευματικά καλλιεργημένη και μορφωμένη. Επίσης φαίνεται ότι διέθετε έμφυτη ηθικότητα και έμεινε αμέτοχη από ακολασία των συμπολιτών της και ίσως δυσφορούσε για την κατάντια τους. Το κήρυγμα του Παύλου για τη νέα πίστη και την ηθική την εντυπωσίασε, ήταν αυτό που αναζητούσε στην ψυχή της και γι’ αυτό προσκολλήθηκε και έγινε ακόλουθός του. Είναι πιθανόν να πίστεψαν στο κήρυγμα του Παύλου και συγγενείς της, οι οποίοι αποτέλεσαν τα πρώτα μέλη της Εκκλησίας των Κορινθίων.

Η Φοίβη έγινε πολύτιμος συνεργός του Παύλου, την οποία ο Παύλος εκτιμούσε ιδιαίτερα και την εμπιστεύονταν. Την χειροτόνησε διακόνισσα και της ανέθεσε σημαντικά καθήκοντα της τοπικής Εκκλησίας. Η μεγάλη εμπιστοσύνη του προς αυτή φαίνεται από το γεγονός ότι την επέλεξε να μεταφέρει εκείνη την γνωστή επιστολή του στους χριστιανούς της Ρώμης. Είναι αξιοθαύμαστο το γεγονός πως ο Απόστολος των Εθνών εμπιστεύτηκε να στείλει μία πολύ σημαντική επιστολή του σε μία μεγάλη εκκλησία, της Ρώμης. Στην βαρυσήμαντη αυτή επιστολή αναφέρεται ο Παύλος στην Φοίβη, την οποία συνιστά στου Ρωμαίους, εξαίροντας την προσωπικότητά της: «Συνίστημι δε υμίν Φοίβην την αδελφήν ημών, ούσαν διάκονον της εκκλησίας της εν Κεγχρεαίς, ίνα αυτήν προσδέξησθε εν Κυρίω αξίως των αγίων και παραστήτε αυτή εν ω αν υμών χρήζη πράγματι. Και γαρ αύτη προστάτις πολλών εγενήθη και αυτού εμού» (Ρωμ.16,1-3). Παρακαλεί τους Χριστιανούς της Ρώμης να υποδεχτούν και να περιποιηθούν ως αδελφή αγαπητή, πολύτιμη συνεργάτιδά του και εξέχων μέλος της Εκκλησίας της Κορίνθου.

Το ιερό κείμενο καθώς η εκκλησιαστική παράδοση σιωπά και δεν έχουμε περισσότερες πληροφορίες για τον βίο και το έργο της αγίας Φοίβης. Η εκκλησία μας την ανακήρυξη ανακήρυξε αγία Και η μνήμη της εορτάζεται στις 3 Σεπτεμβρίου.

Η πολυάριθμη τάξη των αγίων γυναικών φανερώνει ότι ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός ήρθε να απελευθερώσει καθολικά το ανθρώπινο γένος από την δουλειά της αμαρτίας και τις τραγικές συνέπειες της, μία από αυτές ήταν και

καταφρόνηση της γυναίκας η οποία στα χρόνια εκείνα λογίζονταν ως πράγμα (res). Οι άγιες γυναίκες της Εκκλησίας μας και μαζί η αγία Φοίβη πρέπει να αποτελούν καμάρι για τις σημερινές γυναίκες, οι οποίες θεωρούν αυτονόητα τα δικαιώματά τους και την ισοτιμία τους στην κοινωνία.